

LITERATURA

“No podria escriure novel·la, necessita una expansió que jo no tinc”

Ramon Ramon (Catarroja, 1970), escriptor i corrector lingüístic, té una curta però significativa producció poètica amb *Simfonia per a un estat de coma* (1970) com a punt àlgid. Ara, s'endinsa amb les armes del poeta i les maletes del record i l'experiència (sobre la infantesa o les estades a Anglaterra i Irlanda) en el dietarisme amb la molt satisfactòria *Dins el camp d'herba* (dietari 2009-2012), també editada per Perifèric.

—**No sou precisament una persona expansiva. Com afronta un tímid un gènere tan exhibicionista?**

—Paradoxalment, és una eixida a la timidesa. Sóc molt tímid i molt zelós de la meua intimitat i la poesia garanteix la meua privacitat perquè de lectors en són pocs. El dietari preserva la privacitat fins que publiques. Però com que de lectors també n'hi ha pocs, ho suportaré.

—**Potser no tan pocs: s'està començant a parlar molt bé del llibre.**

—De tota manera, jo concep l'escriptura com un despullament. I crec que no podria escriure una novel·la, perquè és un gènere que necessita una expansió que jo no tinc. Mentre que el dietari, que té un to molt poètic, un estil que ve de la poesia, em permet refugiar-me.

—**El text està construït amb cura, amb aquell alè líric. Hi ha molta reelaboració posterior a l'escriptura?**

—Jo escrivia sense saber que anava a publicar, com una experiència i a veure què passava. Perquè volia contar una sèrie de coses familiars. Però a Cambridge només podia escriure en un llibre de notes, sense diccionaris ni res, quan a casa escric amb el diccionari al costat (una deformació de corrector lingüístic). Això féu que polira l'estil, perquè no tenia més remei que arriscar-me. A partir d'aquell moment la reelaboració és menor perquè no hi ha tanta floritura. El dietari, si peca d'alguna cosa, és de preciosisme, però és la meua manera d'escriure.

—**És cert que en les parts de la memòria el to líric puja, però això no és necessàriament dolent.**

—Sí, però tenia molta por... El que no volia fer era prosa poètica, no m'agrada, però el meu instrument de creació és la metàfora. La part de la memòria és la més lírica i la menys treballada. El fragment de la meua àvia és una mena de vòmit, líric però també molt narratiu. Era una cosa que havia de contar.

Ramon Ramon, fotografiat en l'editorial *Afers de Catarroja*, on treballa de corrector.

—**Els fragments polítics transmeten una sensació de cansament per estar sempre en minoria. Heu modificat aquesta percepció?**

—Sóc molt pessimista. Molt escèptic, més que pessimista. Potser perquè vaig nàixer amb unes il·lusions polítiques en un lloc on era molt difícil dur-les a terme. Però també dic al dietari que l'optimisme històric és l'únic que ens pot salvar.

—**A Cambridge i Irlanda, on estudiéu anglès, feu notar un doble estranyament: generacional, per l'edat de les persones que estudiaven amb vos, i també identitari, sobretot amb els espanyols.**

—Treballar amb els espanyols és molt complicat, són molt nacionalistes. Els italians també ho són. Com també pose al mateix nivell una *pija* madrilenya amb un *pijo* del golf Pèrsic, perquè encara que es creguen molt diferents, tenien un ideari reaccionari. Per contra, les turques o els sud-coreans tenen una altra visió més oberta. I una cosa curiosa: en la mesura que

el nivell dels cursos d'anglès augmenta, hi ha menys espanyols. És cert, ho he vist. Els primers cursos, que hi ha molts espanyols, acabes fastiguejat.

—**Per a l'escriptor l'experiència és important. I en els vostres viatges va conèixer l'ex-dona d'un pres d'ETA i un dels quatre de Guilford [uns irlandesos processats i empresonats injustament per un atemptat de l'IRA]. Això és impagable.**

—Sí. Beatriz Fernández és una professora universitària bastant important en el camp de la lingüística. Per ella em vaig assabentar que el procés de pau era irreversible, que estaven farts de l'ala més radical de l'abertzalisme, no podien eixir de l'espiral de radicalisme que no els portava enlloc i no els ha portat enlloc. És una persona molt interessant. I l'altre encontre va ser a Dublín. On jo m'allotjava em trobe un típic irlandès panxarut, que parlava un anglès que no se li entenia res, mastegava els sons. Un paio estranyíssim, que bevia molt. Un dia, parlant amb la dona, em conta la història del marit. Jo tenia en ment la pel·lícula *En el nom del pare*, però allò era real: m'ensenyà les cartes de Tony Blair en què l'Estat britànic reconeixia que els quatre de Guilford no eren culpables.

Xavier Aliaga